

18. 1. 2012

ID: 80115

Řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem

Soudní řízení správní a nynější občanskoprávní řízení není možné považovat za jeden celek; jejich kontinuitu přerušuje ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. [150/2002](#) Sb. Civilní soud musí přezkoumávat totéž správní rozhodnutí podle stejných kritérií, jinak by přezkum ztratil smysl.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 691/2010, ze dne 9.11.2011)

Nejvyšší soud rozhodl v právní věci žalobců a) V. P., bytem H., b) Ing. arch. J. P., bytem B., c) B. K., bytem J., d) Ing. B. K., bytem J., e) M. H., bytem J., všichni žalobci zastoupeni Mgr. J.M., advokátem v B., za účasti: Ředitelství silnic a dálnic ČR, se sídlem v P., 2023/12, o nahrazení rozhodnutí správního orgánu, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 66 C 17/2008, o dovolání žalobců proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 9. 2009, č. j. 11 Cmo 41/2009-76, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Vrchního soudu v Praze shora označeným byl ve výroku I. potvrzen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2008, č. j. 66 C 17/2008-59, kterým byla ve výroku I. zamítnuta žaloba, jíž se žalobci domáhali nahrazení rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 20. 9. 2005, č. j. KUZL 15709/05 ÚP-Mor, a rozhodnutí Městského úřadu O., Stavebního úřadu č. 149/2005 ze dne 3. 5. 2005, č. j. SÚ/4329/2004/ 40405/2004/TKA, tak, aby náhrada za vyvlastnění pozemků nacházejících se v kat. úz. T., byla určena částkou 5.991.760,- Kč a rozdělena mezi žalobce podle výše spoluvlastnických podílů, a aby bylo zúčastněné osobě uloženo zaplatit žalobcům úrok z prodlení z částky 5.213.610,- Kč od 21. 9. 2005 do zaplacení. Odvolacím soudem bylo rovněž stanoveno, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok II.).

Odvolací soud převzal skutková zjištění soudu prvního stupně a ve shodě s ním dospěl k závěru, že nárok žalobců důvodný není, neboť správní orgány v řízení o vyvlastnění rozhodly správně. Rozhodnutí o vyvlastnění nabylo právní moci dne 26. 9. 2005 a náhrada za vyvlastnění tedy musela být určována podle § 111 odst. 2 zákona č. [50/1976](#) Sb., stavebního zákona, ve znění do 30. 6. 2006 (tj. před nabytím účinnosti novely provedené zákonem č. [186/2006](#) Sb., nastalé ke dni 1. 7. 2006). Podle rozhodného ustanovení § 111 odst. 2 citovaného předpisu platilo, že otázky spojené s vyvlastňovací náhradou upravoval obecně závazný právní předpis (konkrétně vyhláška č. [122/1984](#) Sb., zrušená až k 1. 1. 2007 zákonem č. [184/2006](#) Sb., o vyvlastnění; tato pak v ustanovení § 2 odst. 1 delegovala způsob určení výše ceny na platné cenové předpisy - zde se jednalo o zákon č. [151/1997](#) Sb. a prováděcí vyhlášku k němu č. [540/2002](#) Sb.). Jestliže znalec vycházel při určení výše náhrady za vyvlastněné pozemky z těchto obecně závazných předpisů, postupoval v souladu s tehdy platnou právní úpravou, která umožňovala poskytnout pouze cenu úřední; její pozdější změna (možnost přiznání ceny obvyklé) zde nemohla mít vliv. Žalobci se pokoušeli dosáhnout zrušení vyvlastňovacích rozhodnutí nejprve ve správním soudnictví. Konečným výsledkem tohoto řízení však bylo po vrácení věci Krajskému soudu v Brně ze strany Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 26. 6. 2007, č. j. 5 As 17/2007-60) odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 2 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řádu správního, z důvodu, že o ní mají jednat a rozhodovat soudy v občanském soudním

řízení.

Proti rozsudku odvolacího soudu podali žalobci dovolání. Dovedli přípustnost dovolání pro zásadní právní význam napadeného rozsudku ve věci samé a jako důvod dovolání označili nesprávné právní posouzení věci. Právní otázku zásadního významu spatřovali v tom, jakým způsobem má být stanovena výše náhrady za vyvlastnění v době před účinností zákona č. [184/2006](#) Sb. a zdali nepřichází v úvahu aplikace nové právní úpravy (tj. zákona o vyvlastnění) za situace, kdy je otázkou, zda na dané vyvlastňovací řízení nepohlížet jako na nepravomocně skončené a nevycházet tak z ustanovení § 31 zákona č. [184/2006](#) Sb. V této souvislosti žalobci zdůrazňovali, že svůj nárok uplatňovali též v soudním řízení správním, kde bylo příslušným soudem dne 27. 9. 2006 rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje o vyvlastnění zrušeno, avšak na základě kasační stížnosti byl tento rozsudek soudu posléze zrušen Nejvyšším správním soudem. K rozhodnutí Nejvyššího správního soudu přitom došlo až za účinnosti zákona o vyvlastnění, tedy po 1. 1. 2007. Žalobci v dovolání rovněž opakovaně upozornili na zásady obsažené v ústavních předpisech a připomněli též z jejich pohledu pro věc relevantní závěry obsažené v precedentech Evropského soudu pro lidská práva (právo na pokojné užívání majetku, princip respektování majetku). Pro dosažení rovnováhy mezi veřejným a soukromým zájmem měly podle jejich názoru správní orgány vycházet z obvyklé ceny nemovitostí. Žalobci dále nepovažovali za správný názor odvolacího soudu o nepřiléhavosti jejich argumentace vycházející z nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 12. 1994, sp. zn. III. ÚS 102/94. Dovolatelé proto žádali, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Zúčastněná osoba se k dovolání písemně vyjádřila tak, že setrvává na svém dosavadním postoji k projednávané věci. Rozhodnutí pak stejně jako v předcházejícím průběhu řízení ponechala na úvaze dovolacího soudu.

Nejvyšší soud zjistil, že žalobci, zastoupení advokátem, podali dovolání v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.). Žalobci dovozovali přípustnost dovolání z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. a dovolací důvod byl uplatněn podle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., tj. pro tvrzené nesprávné právní posouzení věci.

Dovolání je přípustné.

Přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je dána, jestliže nemůže nastoupit přípustnost podle § 237 odst. 1 písm. a), b) o. s. ř. (změna rozhodnutí soudu prvního stupně odvolacím soudem, vázanost soudu prvního stupně předchozím odlišným právním názorem odvolacího soudu) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí ve věci samé má po právní stránce zásadní význam.

Podle § 237 odst. 3 o. s. ř. má rozhodnutí odvolacího soudu ve věci samé po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo která je soudy rozhodována rozdílně, nebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Vzhledem k tomu, že dovolateli předestřená právní otázka nebyla na půdě dovolacího soudu dosud řešena, lze z toho důvodu napadenému rozsudku odvolací instance zásadní právní význam přiznat.

Dovolání však není důvodné.

Ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řádu správního, umožňuje navrhovateli po odmítnutí jeho podání správním soudem – z důvodu, že k jeho projednání je pravomocný soud v občanském soudním řízení či že se jedná o přezkum rozhodnutí správního orgánu v soukromoprávní věci – podat do jednoho měsíce od právní moci odmítavého usnesení žalobu k příslušnému civilnímu

soudu a zahájit občanskoprávní řízení. Žaloba byla v daném případě podána včas.

Podle ustanovení § 244 odst. 1 o. s. ř. platí, že rozhodl-li orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, orgán zájmové nebo profesní samosprávy, popřípadě smírčí orgán zřízený podle zvláštního právního předpisu (správní orgán) podle zvláštního zákona o sporu nebo o jiné právní věci, která vyplývá z občanskoprávních, pracovních, rodinných a obchodních vztahů (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení.

V ustanovení § 111 odst. 2 zákona č. [50/1976](#) Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavebního zákona), ve znění před novelou provedenou zákonem č. [186/2006](#) Sb. (tj. do 30. 6. 2006), se zákonodárce k otázce náhrady za vyvlastnění, způsobu náhrady, kdo a komu náhradu poskytuje, popřípadě maximální výši náhrady, vyslovoval tak, že tyto záležitosti stanovuje obecně závazný právní předpis.

Až novelizací citovaného předpisu na základě zákona č. [186/2006](#) Sb. došlo ke změně předmětného ustanovení, kdy s účinností od 1. 7. 2006 bylo možno přiznat za vyvlastněnou nemovitost cenu obvyklou (tržní). Tato úprava byla následně zachována i v zákoně o vyvlastnění č. [184/2006](#) Sb. (§ 10 odst. 1 písm. a/), účinném od 1. 1. 2007.

Poněvadž bylo vyvlastňovací řízení v posuzované věci uskutečněno ještě za účinnosti zákona č. [50/1976](#) Sb., a to navíc před jeho (v tomto směru) relevantní novelizací, bylo nutno ve věci při určení výše náhrady za vyvlastnění vycházet z ceny určené právními předpisy, tedy z ceny úřední. Jiný postup by byl nerespektováním právní úpravy, která ve svém původním znění neumožňovala výjimky z tohoto pravidla. Zpětnou účinnost (retroaktivitu) následně vydaných předpisů, stavějících tuto otázku již na bázi ceny obvyklé, tu dovodit nelze. Určil-li tedy znalec náhradu za vyvlastnění podle tehdy platných právních předpisů (částkou 778.150,- Kč), postupoval správně a v souladu s právní úpravou (náhrada byla stanovena na základě vyhlášky č. [122/1984](#) Sb., jež v ustanovení § 2 odst. 1 delegovala způsob určení výše ceny na platné cenové předpisy - zde se jednalo o zákon č. [151/1997](#) Sb. a prováděcí vyhlášku k němu č. [540/2002](#) Sb.).

K námitce dovolatelů o nepravomocnosti vyvlastňovacího řízení a s tím spojené nutnosti vycházet při určování náhrady za vyvlastnění z ceny obvyklé (tedy podle současné právní úpravy - viz § 31 zákona č. [184/2006](#) Sb.), je třeba uvést, že ani tato není opodstatněná.

Nejvyšší soud v první řadě zdůrazňuje, že soudní řízení správní, v němž byla taktéž projednávána žaloba dovolatelů proti rozhodnutí správního orgánu (podle § 65 a násl. zákona č. [150/2002](#) Sb.), není pro daný případ relevantní a k jeho průběhu nelze v tomto občanskoprávním řízení přihlížet. Jak bylo konstatováno, správní soud (Krajský soud v Brně) nebyl podle závěru Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 26. 6. 2007, č. j. 5 As 17/2007-60) k projednání takové věci vůbec pravomocný, jelikož rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady za vyvlastnění je rozhodnutím ve věci soukromého práva. Uvedený právní názor vyplývá z rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, sp. zn. 4 As 47/2003, publikovaného pod č. 448/2005 ve Sbírce rozhodnutí NSS. K tomu lze podotknout, že počínaje účinností zákona o vyvlastnění (zákon č. [184/2006](#) Sb.), tj. ode dne 1. 1. 2007, pak navíc zanikla i pravomoc správních soudů k přezkumu zákonnosti rozhodnutí o vyvlastnění ve správním soudnictví celkově (viz usnesení zvláštního senátu ze dne 8. 6. 2007, č. j. Konf 4/2007-6, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 1312/2007). Z řečeného výkladu se podává, že soudní řízení správní a nynější občanskoprávní řízení není možné považovat za jeden celek; jejich kontinuitu přerušuje ustanovení § 46 odst. 2 zákona č. [150/2002](#) Sb. Civilní soud musí přezkoumávat totéž správní rozhodnutí (o vyvlastnění) podle stejných kritérií, jinak by přezkum ztratil smysl.

Nutno rovněž dodat, že ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. [150/2002](#) Sb., soudního řádu správního, nepřiznává bez dalšího žalobě proti rozhodnutí správního orgánu odkladný účinek. Právní moc vyvlastňovacího rozhodnutí tedy nastala ke dni 26. 9. 2005 (nabytí právní moci rozhodnutí odvolacího správního orgánu, zde Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 20. 9. 2005, č. j. KUZL 15709/05 ÚP-Mor). V opačném případě by ostatně v souladu se zněním výše citovaného ustanovení § 244 odst. 1 o. s. ř. („nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci“) ani nebylo možno věc v občanském soudním řízení na návrh projednat. Při stanovení výše náhrady za vyvlastnění nemovitostí tak bylo nutno vycházet z předpisů platných (a účinných) k tomuto datu, v posuzované věci tedy ze zákona č. [50/1976](#) Sb., ve znění do 30. 6. 2006, který umožňoval přiznat vyvlastněnému pouze cenu vypočtenou na základě obecně závazných předpisů, tj. cenu úřední (bez možnosti správního uvážení).

Odkaz dovolatelů na náleží Ústavního soudu ze dne 15. 12. 1994, sp. zn. III. ÚS 102/94, je také nepřipadný. Dovolací soud ve shodě s nižšími instancemi konstatuje, že závěry citovaného rozhodnutí dopadají na případy poskytování přiměřené náhrady při vypořádání podílového spoluvlastnictví a pro účely vyvlastňovacího řízení nejsou použitelné - občanský zákoník totiž na rozdíl od právní úpravy vyvlastnění nestanovuje, jakým způsobem má být tato náhrada za odnětí vlastnického práva určena.

Z výše uvedeného plyne, že uplatněný dovolací důvod nebyl naplněn, odvolací soud rozhodl ve věci správně a Nejvyšší soud proto dovolání žalobců zamítl (§ 243b odst. 2 věta před středníkem o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Domácí násilí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Nahlížení do spisu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náklady exekuce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní samospráva](#)
- [Zákonný soudce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přebírání důkazů z trestního řízení před správními soudy](#)
- [Tarifní hodnota](#)
- [Nepoložení předběžné otázky Soudnímu dvoru EU](#)
- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)